

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.013/2023/6.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	felperesi képviselő ügyvéd felperesi képviselő címe
Az alperes:	alperes alperesi képviselő címe
Az alperes képviselője:	alperest képviselő kamarai jogtanácsos
Az egyesített per tárgya:	sérelemdíj iránti igénnyel kapcsolatos közzolgálati jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (82. és 85. sorszámok alatt)
A fellebbezéssel támadott határozatok:	Szegedi Törvényszék 84. sorszám alatti végzése, valamint az azzal kijavított 103.K.701.434/2020/81. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja, valamint az elsőfokú ítéletet megváltoztatja az alábbiak szerint:

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Szegedi Törvényszék Bírósági Gazdasági Hivatala felhívása szerint 228.485 (kétszázhuszonnyolcezer-négyszáznyolcvanöt) forint szakértői költséget.

Az eljárás során felmerült további 342.727 (háromszáznegyvenkétezer-hétszázhuszonhét) forint szakértői költséget az állam viseli.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2000. január hónaptól a szolgálati hely hivatásos állományában – reptéri szolgálatot is ellátva – tűzoltó beosztásban, 2009. szeptember 1. napjától 2012. április 30. napjáig a önkormányzati Tűzoltóságon, majd 2012. május 1. napjától a megyei Tűzoltóparancsnokság hivatásos állományában tűzoltó törzsőrmester rendfokozatban gépjárművezető beosztásban teljesített szolgálatot, másodállásban – 2007 évtől – egyéni vállalkozóként épületasztalos műhelyt is üzemeltetve.

[2] A felperes 2017. október 13. napján a település külterületén keletkezett tüzesetnél ellátott szivattyúkezelői feladata során – a megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Katasztrófavédelmi Művelti Szolgálat fénycsövezést folyamatosan használó NYY-825 forgalmi rendszámú, Ford Ranger gyártmányú tűzoltó gépjárművének (a továbbiakban: gépjármű) helyszínre érkezésekor – a fülében éles fájdalmat érzett, az azt követő napokban fülzúgás, levertség, imbolgás, lábrogadozás tünetei jelentkeztek nála, valamint fáradtsága felerősödött. A háziorvosa által 2017. november 8. napján – halláscsökkenés, fülzúgás, szédülés miatt – előírt antibiotikus kezelés eredménytelenségét követő szakorvosi kivizsgálás vestibularis működése egyéb zavarai, kétoldali idegi hallásvesztéssel és fülzúgással járó betegséget állapított meg. Az eset után körülbelül másfél évig pszichés problémái is voltak.

[3] A felperes műszeresen igazolt halláskárosodásának egyszeri nagy erejű hanghatás következményeként, a tűzoltó hangjelzéssel (gépjármű szirénája) okozati összefüggésben történő kialakulására tekintettel a megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgatója (a továbbiakban: Igazgató) határozatával a felperest – a baleset és a betegség korábbi határozataiban történő szolgálati kötelemekkel összefüggő minősítésére tekintettel – vagyoni kártérítésben részesítette, illetve a Belügyminisztérium Rendvédelmi Szervek II. fokú Felülvizsgáló Orvosi Bizottsága határozatával – azonos indok alapján – 40%-os összszerkezeti és 5%-os üzemi baleseti össz-szerkezeti egészségkárosodást, illetve hivatásos szolgálatra alkalmatlanságát állapította meg. A Belügyminisztérium Hivatásos Katasztrófavédelmi Szerv Becsületbírársága határozatával azt is rögzítette, hogy a felperes közrehatása az egészségi alkalmatlanságának bekövetkeztében nem volt megállapítható.

[4] Az Igazgató a felperes szolgálati jogviszonyát 2020. augusztus 31. napi hatállyal megszüntette és 2020. szeptember 1. napjától adminisztratív munkakörben foglalkoztatta tovább.

[5] A felperes sérelemdíj és általános kártérítés jogcímen benyújtott igényét az alperes a 35000/3269-8/2020.ált. ügyszámú határozatával (a továbbiakban: alperesi határozat) elutasította.

A felperes keresete, az alperes védirata

[6] A felperes keresetében az alperes határozatának megváltoztatását és az egészséghez fűződő személyiségi jogainak megsértését megállapítva az alperes 20.000.000 forint sérelemdíj és annak 2017. október 14. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezését kérte.

[7] Keresetét a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 11. § (4) bekezdésében, 241. §-ában, 242. § (1), (3) bekezdéseiben, 243. § (1), (3) bekezdéseiben, 248. § (f) pontjában, 249. § (1) - (2) bekezdéseiben, 253. § (1) bekezdésében, 255. § (1) bekezdésében, 256. § (2) bekezdésében, 257. § (3) bekezdésében, 270. § -ában, a Hszt. 256. § (1) bekezdés a) pontján keresztül alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51. § (1) bekezdésében, valamint a Hszt. 256. § (1) bekezdés b) pontja szerinti eltéréssel alkalmazandó Ptk. 2:52. § - 2:53. §-ában foglaltakra alapította. Részletesen ismertette a baleset körülményeit, az azzal összefüggésben keletkezett határozatok megállapításait, valamint a hétköznapi életvitelében a betegségei folytán bekövetkező azon nehézségeket (hallásprobléma, nagyothallás, fülzúgás, egyensúly probléma, szédülés), melyek tevékenységeit erősen korlátozzák. Előadta, hogy az alperes felügyeleti, ellenőrzési körébe tartozó gépjármű szirénáját 2019. augusztusában kicserélték és a motortérbe átszerelték, illetve a szakszervezeti alelnök 2018. február hónapban írt véleményében, valamint a Katasztrófavédelmi Érdekegyeztető Tanács 2020. január 16. napi ülésén is felmerült a sziréna hangossága.

[8] Az alperes védiratában – az alperesi határozatban foglaltakat fenntartva – a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját vitatva. Hivatkozása szerint a felperes a sérelemdíj megállapításához lényeges azon tényállási elemet kétséget kizáró módon nem bizonyította, hogy a sérülés bekövetkezését csak és kizárólag a gépjármű sziréna megkülönböztető hangjelzése okozhatta, a kiváltó okok közül a korábbi repülőtéri tűzoltó munka és az asztalos másodállás kizárható. A gépjármű sziréna a hivatásos katasztrófavédelmi szerv feladatának ellátásával összefüggő ellenőrzési körébe eső berendezés, azonban működésével hallószervi sérülést még nem okozott, ezért ennek bekövetkezésével nem kellett számolnia, így nem volt elvárható, hogy az esetleges károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje. Állította, hogy az eredetileg a fényhídon lévő sziréna a hangtani felülvizsgálat során az ágazati szabványban foglalt hangnyomás értéknek megfelelt, a motortérbe történő átszerelésére nem a felperes balesetével összefüggésben, hanem a gépjárműben történő rádióforgalmazás zavarásának megszüntetése érdekében került sor.

Az elsőfokú bíróság ítélete és kijavító végzése

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesnek sérelemdíj címén 8.000.000 forint és annak 2017. október 13. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata, 666.700 forint perköltség, továbbá – a Szegedi Törvényszék Bírósági Gazdasági Hivatala felhívása szerint – 368.141 forint szakértői költség megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[10] Döntését a Hszt. 241. §-ára, 242. § (1) bekezdésére, a Ptk. 2:43. § a) pontjára, a Hszt. 256. § (1) bekezdés b) pontja szerinti eltéréssel alkalmazandó Ptk. 2:52. §-ára, a munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI.25.) KMK véleményre, az EBH2019.M.13. és a BDT2018.3821 számú eseti döntésekre alapította. A kereset jogalapja körében – az alperesi álláspont nem helytálló voltát hangsúlyozva – megállapította, hogy az alperes szerve (Igazgató) határozataiban a balesetet és a betegséget egyaránt a szolgálati kötelemekkel összefüggőnek minősítette. A perben szakértőként eljáró Pécsi Tudományegyetem Igazságügyi Orvostani Intézet egyesített igazságügyi orvos és pszichológusi szakvéleményét ítélezése alapjául elfogadva a felperesnél nem látta igazoltnak a betegségeknek a balesetet megelőző fennállását, a halláscsökkenés kialakulását túlnyomórészt, de akár kizárólagosan is egyszeri, nagy erejű hanghatás – például sziréna – következményeként jelölte meg, valamint a fülzúgás valószínűsíthető okaként szintén a gépjármű sziréna hangját azonosította.

Alapvetően tekintette a felperes korábban végzett reptéri és asztalos munkájára történő alperesi hivatkozást, illetve hangsúlyozta, hogy a felperes a megbetegedés ellen és a tünetek enyhítése céljából mindent megtett. Kiemelte, hogy a felperes a munkáltató utasítására hajtott végre a szivattyúkezelői feladatokat, a baleset a munkavégzése közben és a munkavégzésével ok-okozati összefüggésben következett be, amelyért az alperes felelőssége – kimentésének hiányában – fennáll.

[11] A sérelemdíj összegének meghatározása során abból indult ki, a baleset és az azt követően kialakult betegséggel összefüggésben sérült a felperes egészséghez való joga, melynek következtében életminősége hátrányosan megváltozott. A sérelemdíj összegét a felperes korlátozott munkavállalását, a pszichés állapota okán elnehezült társadalomban való részvételét, az aggálytalanak minősített szakvélemény balesettel összefüggésbe hozható tényezőit alapul véve mérlegeléssel állapította meg.

[12] A jogalap tekintetében a felperest 100%-ban, a sérelemdíj összegére vonatkozóan 60 %-ban tekintette pernyertesnek. A felperesnek járó – költségjegyzékben felszámított – perköltség megfizetésére a bíróság eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 33/2003 (VIII.22.) IM. rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdése alapján – az ügy bonyolultságát, a felperes által készített beadványok terjedelmét és tartalmát, a tárgyalási napok számát figyelembe véve – a túlnyomórészt pervesztes alperest kötelezte.

[13] Az állam által előlegezett 552.212 forint szakértői költséget a pervesztesség-pernyertesség 2/3-1/3 arányában osztotta fel a felek között azzal, hogy a felperest terhelő 184.072 forint szakértői költséget – a részére biztosított munkavállalói költségkedvezményre jogosultsága folytán – az állam viseli.

[14] Az elsőfokú bíróság az ítéletét – a rendelkező rész 4. és 5. bekezdéseiben, illetve az indokolás [57] bekezdésében a szakértői költség téves meghatározása és megosztása miatt – 84. sorszám alatti végzésével a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017.évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 352. § (1) bekezdésére hivatkozással kijavította akként, hogy a perben felmerült tényleges szakértői költség (571.212 forint) összegét osztotta meg a felek között az elsőfokú ítéletben foglaltak szerint 2/3-1/3 arányban.

A fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelem

[15] Az alperes a 81. sorszámú ítélet és a 84. sorszámú végzés elleni fellebbezéseiben az elsőfokú ítélet és végzés megváltoztatását és a sérelemdíj összegének 1.000.000 forintra, az általa fizetendő szakértői költségnek 228.485 forintra, valamint a felperesnek járó perköltségnek 320.000 forintra történő mérséklését kérte. Álláspontja szerint a sérelemdíj összege eltűzött, az elsőfokú bíróság a Kp. 2. § (4) bekezdését sértve nem vette figyelembe, hogy a felperest a szakvélemény szerint összesen 30 %-os egészségkárosodás érte, a baleset után tovább foglalkoztatja, valamint a Hszt. 241. § (2) bekezdés alapján tőle nem volt elvárható, hogy az esetleges károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje, mivel a gépjármű sziréna működése során hallószervi sérülést még nem okozott, azzal számolnia nem kellett. Nem értett egyet a perköltségviseléssel és a szakértői költség megosztásával.

[16] Az elsőfokú végzés és az ítélet tekintetében számszakilag is kimunkálva – a sérelemdíj jogcímén előterjesztett kereseti kérelem 20.000.000 forint és az elsőfokú bíróság által ezen a jogcímén megítélt 8.000.000 forint összegét alapul véve – a pernyertesség arányát a felperes és saját viszonylatában 40 % - 60%-ban jelölte meg, melyet hivatkozása szerint – az IM rendelet 3. § (2) bekezdését sértve meghatározott – perköltség viselésében és a szakértői költség megosztásában is érvényre kell juttatni.

[17] A felperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezési ellenkérelmében annak helybenhagyását kérte, míg a 84. sorszámú végzés elleni fellebbezésre észrevételt nem tett. Álláspontja szerint a sérelemdíj szabályozási rendszeréből következően a kár mértékét nem kell és nem is lehet bizonyítani, ezért az alperes által hivatkozott szempontok csak a kár okozásában való felróhatóságára vonatkozhatnak. Hangsúlyozta, hogy a felróhatóságnak nincs szerepe a kártérítés mértékében, csak annak van jelentősége, hogy a baleset a szolgálati kötelemmel összefüggésben, az alperes ellenőrzési körében következett be, a baleset

körülményei nem befolyásolják a sérelemdíj összegét, ezért annak csökkentésére sem adhatnak alapot. Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a sziréna a szabványnak megfelelt, mert a periratok között fellelhető mérési jegyzőkönyvekből is megállapíthatóan a hangtartománya jóval a megengedett érték felett volt. A szirénák hangosságára a szakszervezet is kitért a 2018. évi tűzoltó gépjárművek hibáit elemző szakvéleményében, és azt a gépjármű parancsnoka (parancsnok neve) is megerősítette a munkáltató előtt tanúvallomásaiban, arra pedig, hogy a sziréna okozott-e vagy sem korábban hallássérülést, nem folyt bizonyítás. Megjegyezte, hogy a sziréna működtetése a helyszín közelében már szükségtelen volt, ennek hiányában a baleset elkerülhető lett volna, azonban erre csak a munkáltatónak lett volna ráhatása. A további foglalkoztatása az alperes jogszabályi kötelezettsége volt, ugyanakkor polgári alkalmazottként számos juttatástól elesett. Az alperes a pernyertessége kapcsán is téves álláspontot képviselt, mert a személyi jogok megsértése és a sérelemdíj önálló kereseti kérelmek, egyedül a sérelemdíj összege tekintetében nem 100%-os a pernyertessége.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[18] Az alperes elsőfokú végzés elleni fellebbezése alaptalan, míg az elsőfokú ítélet elleni fellebbezése kisebb részben alapos.

[19] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt utóbb kijavító végzést azok szorosan összefüggő tárgya miatt egyesített másodfokú eljárásban a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, kizárólag a fellebbezések és az elsőfokú ítélet elleni fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.

[20] A másodfokú bíróság elsőként az elsőfokú végzés jogszerűségét vizsgálta, mivel a szakértői költség helyes összegének meghatározását követően nyílhat meg a lehetőség az elsőfokú ítélet alperes által vitatott rendelkezéseiben történő állásfoglalásra. Az alperes a perben ténylegesen felmerült szakértői költség összegét (571.212 forint) nem kifogásolta, az elsőfokú végzést hibáját abban jelölte meg, hogy a szakértői költség megosztása nem a pernyertesség- pervesztesség arányában történt. A Pp. 352. § (1) bekezdéséből következően határozat kijavításának lehetősége a bírósági munkával elkerülhetetlenül együtt járó hibák orvoslására szolgál. A kijavítás csak nyilvánvaló név-, és számelírás, számítási hiba és más hasonló elírás esetére vonatkozik, nem irányulhat az ítélet rendelkezéseinek megváltoztatására, másképpen fogalmazva a kijavító végzés elleni fellebbezési eljárásban az ítéletben megállapított pertárgyérték, pernyertesség- pervesztesség felülmérlegelésének nincs helye.

Az elsőfokú ítélet rendelkező részét alapul véve leszögezhető, hogy az abban foglaltak alapján az alperes a szakértői költség 2/3 részének megfizetésére köteles, az elsőfokú bíróság a kijavító végzésében ugyanezen aránypárral számolt, tehát számítási hiba ebben a körben nem valósult meg. Mindezek alapján a felperes fellebbezésében előadottak nem voltak

alkalmasak az elsőfokú bíróság végzése jogszerűségének megdöntésére, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a Kp. 112. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[21] Áttérve az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésre az ítéltábla arra mutat rá, hogy a felperes kereseti kérelme a sérelemdíj megfizetése mellett a határozat megváltoztatására is irányult, melyet az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem elbírálásakor a sérelemdíj megállapításával és megfizetésével azonosított. Figyelemmel arra, hogy a felek a petítum tartalmát nem tették vitássá, az a másodfokú eljárásban is rögzült, ezért az ítéltábla ebben a körben vizsgálódott.

[22] A sérelemdíj jogalapját érintően az elsőfokú ítélet kiindulópontját képezte az a [24] bekezdésben rögzített – a fellebbezésben sem kifogásolt – megállapítás, hogy a gépjármű sziréna az alperes feladatának ellátásával összefüggő ellenőrzési körébe eső berendezés. A bizonyítási eljárás adatai – köztük az egyesített orvos és pszichológus szakértői vélemény alapján – a fellebbezési eljárásban nem volt vitatott, hogy a felperes munkaköri feladatainak ellátása során bekövetkezett balesetben sérült meg, a sérülése szolgálati kötelemmel okozati összefüggésben keletkezett, melyért az alperes kártérítési felelőssége a Hszt. 241. § (1) bekezdése alapján fennáll. Az alperes az elsőfokú ítéletet a sérelemdíj összegszerűségében, a megállapított perköltség viselése tekintetében és a szakértői költség megosztásában vitatta. A másodfokú bíróság döntési jogosultsága nem korlátlan, az elsőfokú bíróság ítéletét az előzőekben írtak szerint csak a fellebbezési kérelem keretei között vizsgálhatja. Mivel az alperes nem támadta fellebbezéssel az ítélet sérelemdíj jogalapjával kapcsolatos részét, illetve az alább három tárgykörben megjelölteken kívül a további indokolását, ezért a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezéssel nem érintett részeket érdemben nem vizsgálhatta.

[23] Az alperes fellebbezésében a Kp. 2. § (4) bekezdésében és a Hszt. 241. § (2) bekezdésben foglaltak elsőfokú bíróság általi megsértését állította, továbbá arra is hivatkozott, hogy a felperest tovább foglalkoztatta, amelyek miatt – álláspontja szerint – a sérelemdíj összegének megállapítása nem megalapozott, a megítélt összeg túlzottan magas. A sérelemdíj összege mindig az eset összes körülményének vizsgálatával, a jogsértéssel közvetlenül okozott hátrány mibenlétének figyelembevételével és a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében meghatározott szempontok mérlegelése alapján állapítható meg. Az ítéltábla a fellebbezési eljárás során elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének meghatározásakor a testi épség és az egészséghez fűződő személyiségi jogsértés súlyát körültekintően, helyesen mérlegelte-e, a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél az alperes által hivatkozottak szerint nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés, másodlagosan a perköltség összegének jogszerűségéről kellett állást foglalnia, harmadlagosan pedig arról, hogy az elsőfokú bíróság a szakértői költség megosztása során követett-e el jogszabálysértést.

[24] A másodfokú bíróság vizsgálatának irányát a Kp. 100. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a fellebbezést megalapozó jogszabálysértés, a fellebbezésben pontosan megjelölt – az alperes állítása szerint az elsőfokú bíróság által megsértett – jogszabályhelyek határozzák

meg. A közigazgatási peres eljárásban a fellebbezési kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a fellebbezést megalapozó jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely együttes megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél milyen döntést kér a bíróságtól.

Ezeknek az együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékosága esetén ugyanis a másodfokú bíróság nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a támadott döntést jogszabálysértőnek tartja. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit. A perbeli esetre vonatkoztatva mindez azt jelenti, hogy amennyiben az alperes az elsőfokú bíróság ítéleti mérlegelését nem tartotta megfelelőnek, fellebbezésében – a Kp. 99. § (1) bekezdése értelmében jogszabálysértésre, vagy az egységes joggyakorlattól való eltérésre hivatkozással előterjesztve; jogszabálysértésre hivatkozás esetén konkrét hivatkozással, a jogszabálysértés ténye mellett a megsértett jogszabályhely megjelölésével – azt kellett volna bemutatnia, hogy az elsőfokú ítélet összecszerűségi meghatározása milyen érvek alapján minősül jogszerűtlennek. Azt kellett volna kimunkálnia, hogy az elsőfokú bíróság hol vétett mérlegelési hibát, melyek azok az elemek, körülmények, amelyeket nem vett figyelembe és amelyek – az értékelt körülmények figyelembevételével – más összecszerűségi eredményre vezettek volna.

[25] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy az alperes a Kp. 2. § (4) bekezdése, mint jogszabálysértés ténye körében csupán arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege – az egészségkárosodás mértékéből adódóan – eltúlzott, viszont a megjelölt jogszabályhely ezzel összefüggő – a keresethez kötöttség, illetve a tartalom szerinti elbírálás megsértésére vonatkozó – tényelőadást nem tett, nem fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság a peres eljárás során a törvényi kötelezettségét milyen okból sértette meg (milyen eljárási hibát követett el). Mindezekre tekintettel az ítéltábla ebben a körben nem vizsgálódhatott.

[26] A felperes tovább foglalkoztatásával kapcsolatos fellebbezési érvével összefüggésben az alperes nem jelölt meg semmilyen konkrét – eljárási – jogszabálysértést, így a Kp. 100. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelően, jogszabályi hivatkozással ellátva nem állította, hogy az elsőfokú bíróság olyan mértékű hibát vétett volna, ami alapot adhat a sérelemdíj összegének leszállítására. Mindez azt eredményezte, hogy az ítéltábla a csupán tartalmilag körülírt, de konkrétan meg nem jelölt jogszabálysértés alapján ebben körben szintén nem vizsgálódhatott.

[27] Alaptalanul hivatkozott az alperes az összecszerűség körében a Hszt. 241. § (2) bekezdésének sérelmére, azaz a felelősség alóli mentesülésére, melyre vonatkozóan az ítéltábla kiemeli, hogy az nem az összecszerűség, hanem a kimentési alap (jogalap) körében értékelhető körülmény, így ebben a körben az elsőfokú bíróság nem követett el

jogszabálysértést. Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes a jogsértés ténye alól magát kimenteni nem tudta. A [21] bekezdésben írtak szerint a gépjármű sziréna a – fellebbezés által is elismerten – az alperes ellenőrzési körébe eső berendezés. A Hszt. 241. § (2) bekezdése szerint amennyiben a kár a rendvédelmi szerv ellenőrzési körébe esően következett be, a felelősség alóli kimentésre nincs lehetőség. Az ellenőrzési körön kívül eső körülmény esetén azonban a rendvédelmi szerv felelősség alóli mentesülését csak a konjunktív („nem kellett számolnia” és elháríthatatlan) feltételek együttes fennállása eredményezheti. A perbeli esetben a sziréna alperes ellenőrzési körébe tartozásából következően a törvényben előírt további feltételek vizsgálata – a károkozó körülménnyel nem kellett számolnia, és nem volt elvárható, hogy annak bekövetkeztét elkerülje, vagy a kárt elhárítsa – szükségtelen volt.

[28] Az előzőekben kifejtetteket szem előtt tartva az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság sérelemdíj összegszerűségére vonatkozó döntésével, a megállapított 8.000.000 forint sérelemdíj az alperes által előadott fellebbezési érvek mentén nem volt eltúlzott, így annak felülmérlegelésére (mérséklésére) nem volt megfelelő indok.

[29] Az alperes fellebbezésében alaptalanul kifogásolta, hogy a perköltség elsőfokú bíróság általi meghatározását, valamint azt, hogy az elsőfokú ítélet figyelmen kívül hagyta a perköltség megosztásánál a pernyertesség és pervesztesség arányát, mellyel kapcsolatban az ítéltábla az alábbiakra mutat rá. A felperes a perköltségét a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint – az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben ugyan nem költségjegyzékben, hanem a 81. sorszámú jegyzőkönyvben felszámítva – az IM rendelet szerint azzal kérte megállapítani, hogy ÁFA mentes. Az elsőfokú bíróság a perben – helyesen – a Kp. XXIII. fejezetében foglalt marasztalási per szabályait alkalmazta. A Kp. 131. § (3) bekezdésének utaló szabálya folytán a marasztalási perben a pertárgy értékére a Pp. munkaügyi perekre irányadó szabályait kell irányadónak tekinteni. Ez alapján amennyiben a per tárgya pénzkövetelés, annak összegét kell a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékeként figyelembe venni [Pp. 512. § (2) bekezdés]. A perbeli esetben az elsőfokú bíróság által helyesen meghatározott 20.000.000 forint pertárgyérték figyelembevételével az IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja szerint számított perköltség összege 800.000 forint.

[30] A sérelemdíj iránti marasztalási perek sajátossága, hogy a jogalapot (beleértve az egyes személyiségi jogok megsértésének bekövetkeztét) és az összegszerűséget is érintő kereseteket tekintve elkülönült (rész)döntésekből áll, azonban a pertárgy értékét és ahhoz viszonyítottan a pernyertesség- pervesztesség arányát az igényelt (20.000.000 forint) és a megítélt (8.000.000 forint) sérelemdíjat alapul véve kell meghatározni. Mindez a perbeli esetben azt jelenti, hogy a felperes 40%-ban $[(8.000.000/20.000.000) \times 100 = 40\%]$ lett pernyertes, szemben az elsőfokú ítélet [56] bekezdésében feltüntetett 60%-kal, valamint a szakértői költség megosztásában az elsőfokú ítéletben megnyilvánuló és a 84. sorszámú végzésben rögzített 1/3 -2/3 aránnyal szemben.

[31] A helyes pernyertességi – pervesztességi arányokra tekintettel az IM rendelet 3. § (2) bekezdését alapul véve a felperest megillető perköltség összege valóban 320.000 forintot

tenne ki, melyhez képest az elsőfokú bíróság a felperesnek 666.700 forintot ítelt meg. Kétségtelen tehát, hogy a felperes pernyertessége nem teljes körű, azonban a Pp. 83. § (3) bekezdése értelmében, ha a per kártérítés vagy egyéb követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megítélése bírói mérlegeléstől függ, a 83. § (2) bekezdésben foglaltak alkalmazása mellőzhető, azaz eltérően lehet rendelkezni a perköltség viseléséről. Nem sértett tehát jogszabályt az elsőfokú bíróság azzal, hogy a pernyertesség-pervesztesség arányát figyelmen kívül hagyva határozott az elsőfokú perköltség viseléséről. A Pp. 83. § (3) bekezdése ugyanis lehetőségként rögzíti a (2) bekezdés szabályaitól (pernyertesség-pervesztesség arányainak figyelembevétele) való eltérést, a perbeli esetben a keresetben igényelt sérelemdíj összegéhez képest a jogerősen megítélt összeg – az összes körülmény elsőfokú bíróság által megvalósított mérlegelése folytán – pedig nyilvánvalóan nem eltúlzott.

[32] Az elsőfokú ítélet [56] bekezdés utolsó mondatából megállapíthatóan az elsőfokú bíróság a perköltséget – a figyelembe vett jogszabályhelyeket ugyan pontatlanul és hiányosan jelölve, csupán az IM rendelet 3. § (2) bekezdését hivatkozva – mérlegeléssel magasabb összegben állapította meg, melyre a Pp. 83. § (3) bekezdése, valamint az IM rendelet 3. § (6) bekezdése egyértelműen lehetőséget biztosít. Mindez azt eredményezte, hogy az alperes sikertelenül állította az IM rendelet 3. § (2) bekezdésének sérelmét.

Az ítéltábla rámutat arra is, hogy az elsőfokú bíróság részletesen számot adott arról, hogy a magasabb perköltség megítélését milyen körülményekre alapította, mellyel a másodfokú bíróság egyetértett, ezért nem tartotta indokoltnak annak mérséklését.

[33] Az elsőfokú peres eljárásban – a kijavító elsőfokú végzés jogszerűségére tekintettel – mindösszesen 571.212 forint szakértői költség merült fel, melynek felosztását az alperes fellebbezésében alappal kifogásolta. A felperes részére megítélt sérelemdíj összegére figyelemmel a pernyertesség-pervesztesség aránya a [30] bekezdésben levezetett matematikai számítás szerint helyesen 40-60%-ban állapítható meg, ezért az alperes a 40%-os pervesztességére tekintettel a felszámított 571.212 forint szakértői költség 40%-ának, azaz 228.485 forint szakértői költség megfizetésére kötelezhető. A 60%-ban pervesztes felperes munkavállalói költségkedvezményére figyelemmel az állam által viselendő szakértői költség összege pedig 342.727 forint.

[34] Fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szakértői költségre vonatkozó részében a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, ezt meghaladón pedig a 109. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

[35] Az alperes fellebbezése az elsőfokú végzés kapcsán nem, az elsőfokú ítéletre vonatkozóan kisebb részben vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdése alapján határozott a másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetéséről, melyre az e tekintetben pervesztes felperest kötelezte. Az alperesnek járó perköltség összegét a Pp. 81. § (1) bekezdés, 82. § (3) bekezdésére, valamint az IM rendelet 4. § (1) bekezdésére és 3. § (2), (5)-(6) bekezdéseire figyelemmel állapította meg; ennek során a fellebbezéssel érintett pertárgyérték (7.000.000 forint) alapul vételével az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján

megillető összegből (175.000 forint) indult ki. Az egyesített másodfokú eljárásban az alperes lényegében három tárgykörben előterjesztett fellebbezése a szakértői költség megosztását érintően volt sikeres, ezért a pernyertesség – pervesztesség 1/3-2/3 arányban határozható meg, mely összeget az ítéltábla az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a ténylegesen elvégzett kamarai jogtanácsosi tevékenységgel arányban állóra mérsékelte; szem előtt tartva az ügy tárgyaláson kívüli elbírálását, valamint azt, hogy az alperes által benyújtott fellebbezés kizárólag a szakértői költségre vonatkozó számszaki összefüggés tekintetében volt eredményes. A felperes a másodfokú eljárásban felmerült többletköltséget konkrét jogszabályi megjelöléssel nem számított fel és nem igazolt, ezért ebben a körben az alperes kötelezését a másodfokú bíróság mellőzte.

[36] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, a felperes pedig munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért a fellebbezési eljárási illetéket, mely az elsőfokú ítélet és végzés elleni fellebbezési illetékből adódik össze, a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[37] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. §-a értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[38] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2023. február 21.

dr. Kecskés Zsófia s.k.

dr. Antal Regina s.k.

dr. Rác Krisztina s.k.

a tanács elnöke, előadó bíró

bíró

bíró